

Voeding Darmproblemen en Vermoeidheid

bij mitochondriële ziekten

Heidi Zweers, Dietist, junior onderzoeker

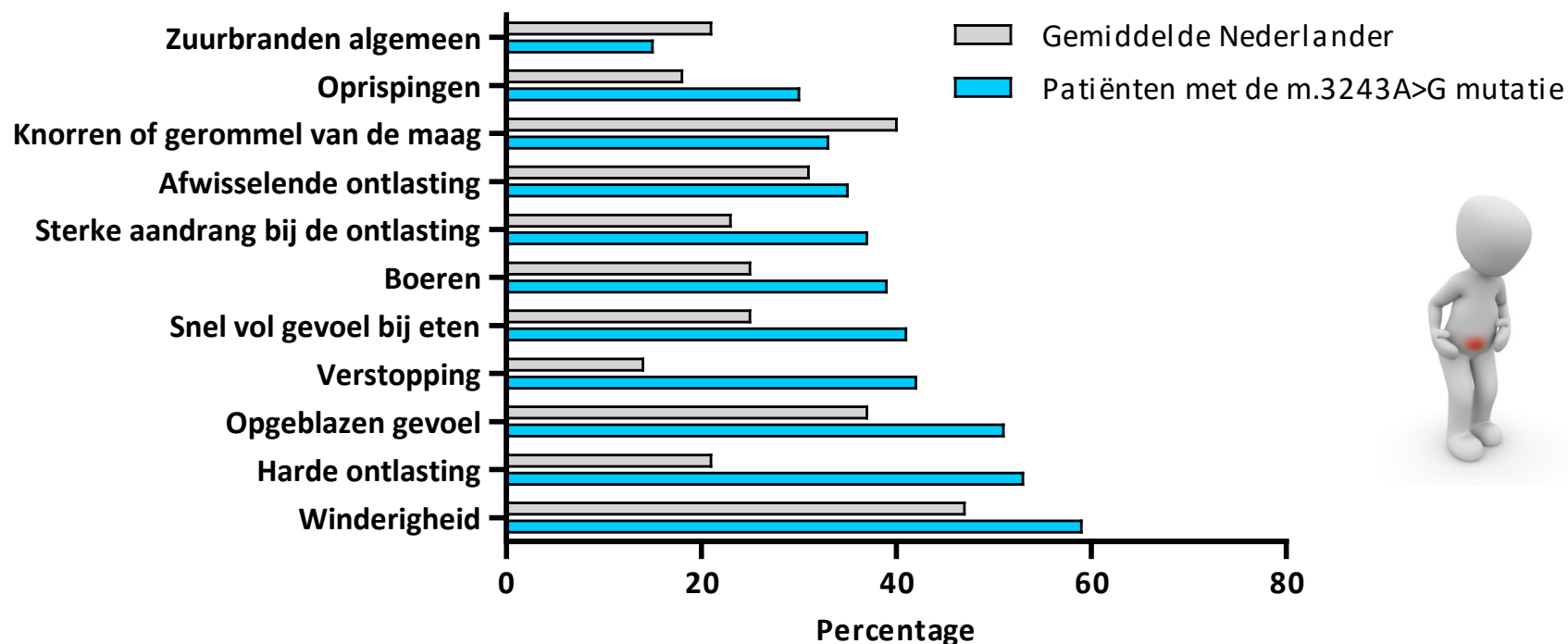
Darmproblemen, onderzoek 1

86% van mito patiënten heeft darmproblemen, meer dan de gemiddelde Nederlander

1 teveel lucht: winderigheid, opgeblazen gevoel

2 trage darmassage: harde ontlasting/obstipatie, vol gevoel

Veel klachten lijken op prikkelbare darm syndroom

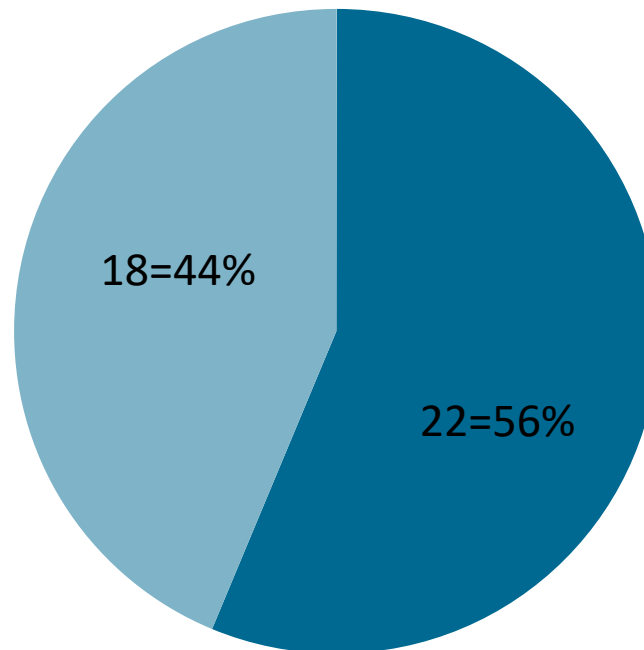
Darmproblemen, onderzoek 2

DINAMITE studie

Doel: verminderen darmklachten

■ behaald ■ niet behaald

Darmproblemen, voedingsadvies

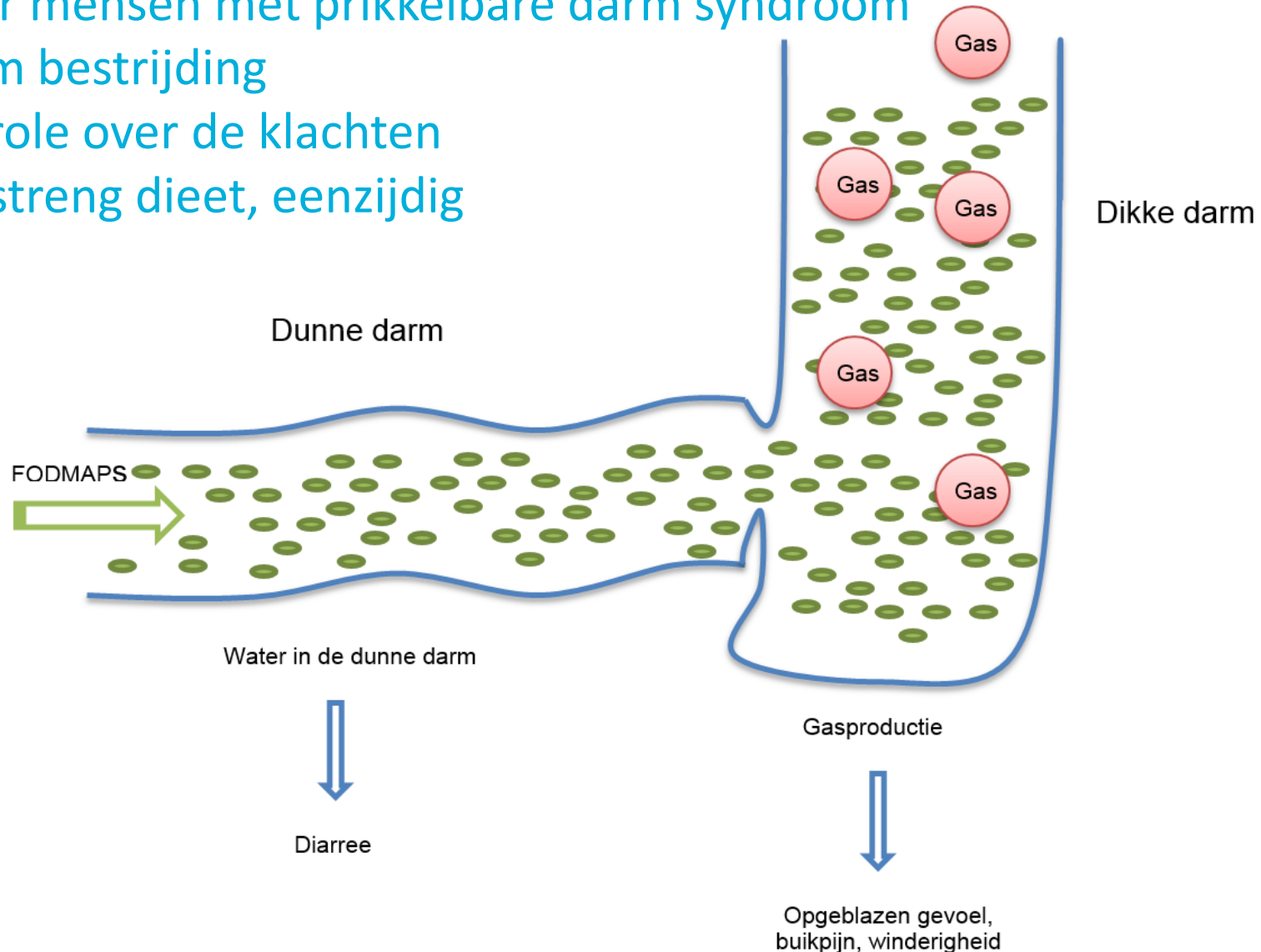
Teveel lucht: nieuwe ontwikkeling: FODMAP dieet

=Dieet voor mensen met prikkelbare darm syndroom

=Symptoom bestrijding

Doel: controle over de klachten

Valkuil: te streng dieet, eenzijdig

Darmproblemen, FODMAP

Darmproblemen, FODMAPrijk

Melk, peulvruchten, ui, knoflook,
zoetstoffen en tarwe

Darmproblemen, FODMAPrijk

Lactose

zit in zoete melkproducten

minder in zure melkproducten

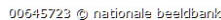
niet in kaas, sojamelk of lactosevrije melk

alternatief tarwe: spelt

Altijd onder begeleiding dietist

Darmproblemen, trage passage

Voldoende drinken

Vezelrijk

Regelmatig eten (ontbijten)

Houdingsadvies

Laxantia gebruiken

Individueel afwegen:

1 Vezelrijk eten ↑ FODMAP's

2 Vezelrijk eten geeft vol gevoel

Darmproblemen, trage passage

Vloeibare voeding

- 1 zakt beter
- 2 minder vermoeiend
- 3 makkelijker slikken

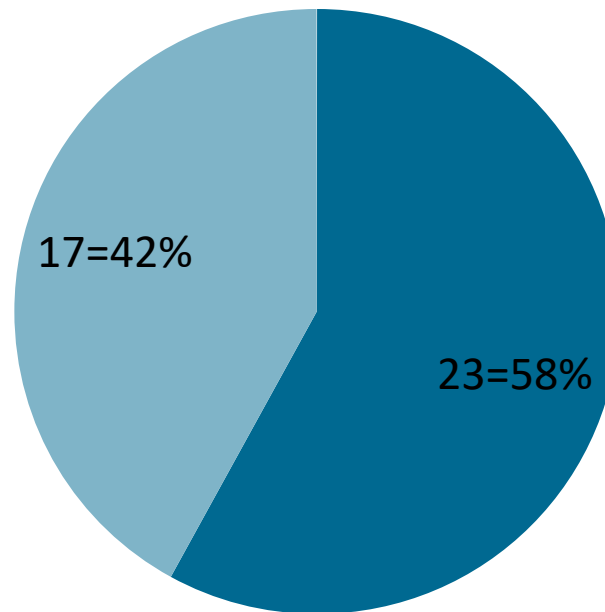
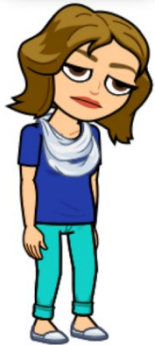

Vermoeidheid en voeding, onderzoek 1

DINAMITE studie

Doel minder moe

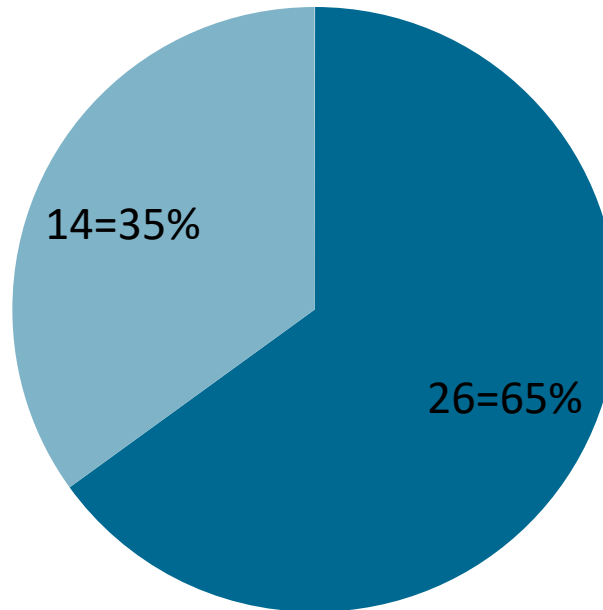
■ behaald ■ niet behaald

Vermoeidheid en voeding, onderzoek 2

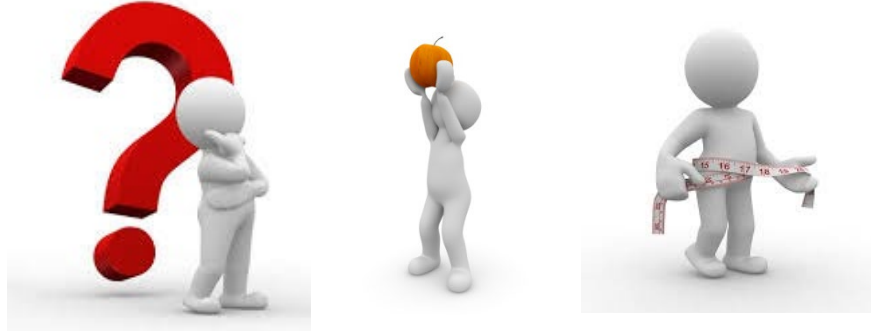
DINAMITE studie Doel meer spierkracht

■ behaald ■ niet behaald

Minder moe en sterker door voeding

Hoe dan?

Nieuwe digitale brochure met tips en recepten

Voeding bij spierziekten en vermoeidheid

Voeding bij vermoeidheid

Bij spierziekten is het belangrijk om gezond te eten. Vaak is dit moeilijk vanwege de vermoeidheid en bijkomende klachten die bij veel patiënten voorkomen. Vermoeidheid kan uw voedingspatroon negatief beïnvloeden.

[lees meer](#)

Ondervoeding

Ondervoeding wil zeggen dat u een tekort heeft aan energie, eiwitten en/of andere voedingsstoffen. Dit kan nadelige gevolgen hebben voor uw gezondheid en spieren.

[lees meer](#)

Overgewicht

Overgewicht komt voor bij patiënten met een spierziekte. Dit brengt gezondheidsrisico's met zich mee en verergert de vermoeidheid. Als u meer eet dan dat u aan energie verbruikt, komt u aan.

Voedingsadviezen

Vezelrijke voeding

Bij patiënten met een spierziekte en darmklachten is een vezelrijke voeding met voldoende vocht extra belangrijk.

[lees meer](#)

Eiwitrijke voeding

Suiker en energie

Suiker en energie

Vezelrijke voeding

Vocht

Eiwitrijke voeding

Botontkalking

Gemalen, zachte en vloeibare voeding

(Multi)vitaminen

Voedingsfabels

Verpakking lezen

Recepten

Afsluiting

Proeven

Vragen?

<https://www.radboudumc.nl/afdelingen/maag-darm-en-leverziekten/onze-onderdelen/dietetiek/meer-informatie/overzicht/voeding-bij-spierziekten-en-vermoeidheid>